

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 ianuarie 2019, declarat de către inculpatul

Gamurari Valentin Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat mun. Xxxxx str. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 07.08.2017-27.03.2018
2. instanța de apel: 21.04.2018-16.01.2019
3. instanța de recurs: 31.07.2019-06.11.2019

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 27 martie 2018, Gamurari Valentin a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoarea numită lui Gamurari Valentin a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Țapeș Andrei, în privința căruia cauza nu a fost contestată în prezenta procedură cu recurs ordinar.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat, că Gamurari Valentin, la 07.05.2017, aproximativ la ora 23:30, aflându-se în xxxxx, urmare a unei înțelegeri prealabile, de comun acord și împreună cu fratele său Țapeș Andrei, acționând în scopul sustragerii în mod deschis a bunurilor altei persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, l-au atacat din spate pe Șincarenco Dorin și aplicându-i câteva lovituri în față și peste alte porțiuni ale corpului, i-au sustras în mod deschis din buzunarul din urmă al pantalonilor suma de 700 de lei și permisul de conducere pe numele acestuia, cauzându-i astfel daune în proporții considerabile.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Procuror, care a solicitat casarea parțială a acesteia în partea stabilirii pedepsei inculpatului și emiterea unei noi hotărâri în această parte, prin care inculpatului să-i fie aplicată pedeapsă, sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, cu amendă în mărime de 850 unități convenționale.

În motivarea cererii a invocat că prima instanță a încadrat corect acțiunile inculpatului Gamurari V. în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal, dar incorect i-a individualizat pedeapsa acestuia or, aceasta nu a ținut cont de faptul că,

inculpatul a fost anterior condamnat la pedeapsa cu închisoarea și nu și-a corectat comportamentul, fapt care constituie o circumstanță agravantă, care nu a fost luată în considerație de către prima instanță.

3.2 Avocatul Bajurean Ghenadie în numele inculpatului Țapeș Andrei, care a solicitat casarea acesteia și emiterea unei decizii, prin care inculpatul Țapeș Andrei să fie achitat de învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal, din motiv că nu există probe care să confirme vinovăția acestuia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 ianuarie 2019, a fost respins ca nefondat apelul declarat de către avocatul Bajurean G. în numele inculpatului Țapeș A. și admis apelul declarat de procuror, fiind casată parțial sentința, în partea stabilirii pedepsei inculpatului Gamurari V. și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Gamurari V., recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsă de 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, fără amendă, în rest a fost menținută sentința.

În argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a constatat, că prima instanță a conchis corect că, inculpatul Gamurari Valentin este vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal, adică jaful, după semnele calificative - *sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, de către două persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei și cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

În viziunea instanței de apel, deși inculpații Țapeș Andrei și Gamurari Valentin nu și-au recunoscut vina în privința învinuirii de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal, vinovăția acestora este demonstrată prin declarațiile părții vătămate Șincarenco Dorin, procesul - verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii din 08.05.2017 (f.d. 6); procesul - verbal de cercetare la fața locului (cu fototabel) din 08.05.2017 (f.d. 7); înștiințarea 902 (f.d. 11); raportul inspectorului BRO al DP mun. Chișinău (f.d. 12); procesul-verbal de examinarea din 28.06.2017 (f.d. 16); raportul ofițerului superior de investigații Botnari Petru (f.d. 23); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 08.06.2017 (f.d. 24-25; 26-27); înregistrările de pe suportul magnetic CD-R cu înregistrări video.

Instanța de apel a reținut că întrunirea laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal se confirmă prin declarațiile părții vătămate Șincarenco Dorin, care corespund înregistrărilor video din 07.05.2017.

Mai mult, partea vătămată i-a recunoscut pe Gamurari Valentin și Țapeș Andrei ca fiind persoanele care l-au atacat și i-au sustras bunurile în seara zilei de 07.05.2017. În acest context, instanța de apel a considerat că, instanța de fond legitim și întemeiat a conchis că, toate probele în ansamblu demonstrează că, acțiunile inculpaților Țapeș Andrei și Gamurari Valentin urmează a fi încadrate juridic în prevederile art. 187 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal.

În consecință, instanța de apel a stabilit că, inculpații Țapeș Andrei și Gamurari Valentin au comis infracțiunea de jaf incriminată acestora iar, potrivit prevederilor art. 21 alin. (1) Cod penal, ei sunt pasibili de răspundere penală.

Instanța de apel a considerat neîntemeiate argumentele avocatului invocate în cererea de apel referitor la necesitatea achitării inculpatului Țapeș Andrei, or vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, în modul prevăzut de art. 389 Cod de procedură penală. Totodată, instanța de apel a considerat neîntemeiate și declarative argumentele avocatului invocate în cererea de apel precum că, prima instanță și-a bazat în mod eronat concluzia pe declarațiile părții vătămate și nu a apreciat corect declarațiile inculpaților. Or partea vătămată, la fel ca și inculpații, au fost audiați în ședința de judecată conform rigorilor procesuale, nefiind invocate careva încălcări în desfășurarea procesului penal, participanții la proces având posibilitatea să adreseze întrebări și obiecții, care însă, reieșind din materialele dosarului, nu au fost înaintate.

Cu referire la alegațiile apelantului precum că, inculpatul Țapeș Andrei a declarat că, la data comiterii infracțiunii locuia la gazdă pe str. Calea Ieșilor, instanța de apel a indicat că, aceste afirmații nu sunt confirmate prin vreo probă. Mai mult, însuși inculpatul Țapeș Andrei a declarat în ședința de judecată a primei instanțe că, „la data de 07.05.2017 se afla la domiciliu pe str. Coca 26 V, ap. 6”, în cadrul aceluiași declarații, inculpatul și-a schimbat declarațiile, invocând că, se afla la gazdă, dar aceste circumstanțe nu sunt probate.

Cu referire la răspunderea penală și pedeapsa aplicată inculpaților Țapeș Andrei și Gamurari Valentin pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal, instanța de apel a indicat că, această normă instituie răspunderea penală sub formă de pedeapsă cu închisoarea de la 5 la 7 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 850 la 1 350 de unități convenționale. Astfel, în temeiul art. 16 alin. (4) Cod penal, infracțiunea dată este una gravă.

În afară de aceasta, s-a stabilit că, Țapeș Andrei nu a fost anterior condamnat, iar Gamurari Valentin a fost anterior condamnat prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29.04.2009, în baza art. 186 alin.(2) lit.c) și d) Cod penal, la 3 ani de închisoare; în baza art. 85 Cod penal, la pedeapsa stabilită a fost adăugată partea neexecutată a pedepsei aplicate prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 30.04.2008, fiindu-i stabilit definitiv 5 ani de închisoare în penitenciar de tip închis. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30.06.2009 a fost casată sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29.04.2009 și lui Gamurari Valentin, în baza art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal - i s-a aplicat pedeapsa de 2 ani și 6 luni de închisoare, iar conform art. 85 Cod penal, la pedeapsa stabilită a fost adăugată partea neexecutată a pedepsei aplicate prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 30.04.2008, fiindu-i stabilit definitiv 4 ani și 6 luni de închisoare, în penitenciar de tip semiînchis.

În privința inculpaților Țapeș Andrei și Gamurari Valentin nu au fost reținute circumstanțe atenuante și/sau agravante, precum nu au fost stabilite nici temeiuri de liberare a inculpaților de pedeapsă penală.

Cu referire la inculpatul Gamurari Valentin, ținând cont de principiile generale de aplicare a pedepsei, reieșind din caracterul infracțiunii, care este una gravă, de limitele pedepsei prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal, de lipsa circumstanțelor atenuante și agravante, de faptul că, inculpatul Gamurari Valentin nu și-a recunoscut vina, de atitudinea lui față de cele săvârșite, de faptul că, acesta nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, nu are antecedente penale, dar anterior a fost condamnat cu executare și nu și-a corectat comportamentul, instanța de apel a reținut că pedeapsa aplicată inculpatului Gamurari Valentin de către prima instanță nu este justificată, nici echitabilă și nici rațională, în acest sens fiind relevante argumentele procurorului invocate în cererea de apel, și anume că acesta a fost anterior condamnat la pedeapsa cu închisoarea și nu și-a corectat comportamentul.

Prin urmare, întrucât la materialele cauzei nu există probe care ar atesta că, o pedeapsă privativă de libertate, fără amendă, dar cu executarea reală a acesteia nu ar duce la corectarea și reeducarea inculpatului Gamurari Valentin, instanța de apel a decis de a-i aplica lui Gamurari Valentin, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), și f) Cod penal, o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, fără amendă, această pedeapsă fiind una de natură să restabilească echilibrul social perturbat prin comiterea infracțiunii.

5. Inculpatul, a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar solicitând casarea acesteia.

În argumentarea recursului a invocat că, la materialele cauzei nu sunt dovezi ce ar confirma că el cu fratele său Țapeș A. au săvârșit această infracțiune, din video se vede că nu ei au comis infracțiunea. Nu recunoaște vina și pe nedrept se află în penitenciar.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia asupra recursului declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, deoarece dispozitivul deciziei din 16 ianuarie 2019, a fost pronunțat în aceeași zi, fiind comunicat lui Gamurari V. și avocatului acestuia că decizia motivată v-a fi pronunțată în ședință publică la 13.02.2019. Astfel, în ziua de 13.02.2019, hotărârea instanței de apel fiind pronunțată integral, părțile nu s-au prezentat pentru a o recepționa, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată. Astfel, termenul de declarare a recursului a expirat la 13.03.2019, iar recursul a fost declarat abia la 10.07.2019.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente:

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia, în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Din actele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, a fost pronunțat la 16 ianuarie 2019 în prezența procurorului, inculpaților și avocaților, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 218-222), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate pentru data de 13 februarie 2019.

Din procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel rezultă, că decizia motivată a instanței de apel a fost pronunțată la 13 februarie 2019, fiind prezent doar procurorul, iar inculpații și avocații acestora, nu au fost prezenți, fiind înștiințați despre ziua pronunțării deciziei.

Instanța de recurs reține, că inculpaților și apărătorilor acestora, în conformitate cu art. 338 alin. (4) Cod de procedură penală, li s-au expediat copia deciziei motivate, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f.d. 235 v. I).

Prin urmare, Colegiul atestă că inculpatul Gamurari V. a declarat recurs ordinar împotriva hotărârii instanței de apel la data de 12 iulie 2019, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei de pe plic (f.d. 4 v. II).

În prezenta speță, Colegiul penal constată că, termenul de 30 de zile se calculează începând cu data de 14 februarie 2019, ultima zi fiind data de 15 martie 2019, pe când inculpatul Gamurari V., a depus recurs ordinar, la data de 12 iulie 2019, după expirarea termenului de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar.

Prevederile alin. (2) și (3) art. 230 Cod de procedură penală stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal, conchide că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar de către inculpatul Gamurari V., a fost depășit, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 ianuarie 2019, de către inculpatul **Gamurari Valentin Xxxxx**, în cauza penală în privința acestuia, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 06 noiembrie 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Țurcan Anatolie